

SAMTALSGUIDE TILL
ANTOLOGIN

EN ENDA KROPP

VÄGAR TILL EN
HBTQ-INKLUDERANDE
FÖRSAMLING

sensus

 Riksförbundet EKHO
KRISTNA HBTQ-PERSONER

Argument

BJUD IN TILL STUDIECIRKEL

Denna samtalsguide vill vara ett stöd för små grupper som vill använda boken *En enda kropp* som utgångspunkt för samtal. Här finns tips på upplägg av en studiecirkel och förslag på förhållningssätt i samtalen.Handledningen är skriven av Jakob Lindkvist, Sensus studieförbund, i samarbete med Argument Förlag.

En studiecirkel kring *En enda kropp* kan skapa ett forum för både vidgade perspektiv och kunskapshöjning inom området Bibeln, hbtq och församlingen. Genom att i grupp dela vad var och en upptäckt och fastnat för i boken får deltagarna större möjligheter att utveckla den gemensamma kunskapen om hbtq och inkludering i församlingssmiljön.

För fler tips kring samtal om hbtq, Bibeln och inkludering i församlingen, läs gärna kapitlet *Börja samtala i församlingen* på s 188 i *En enda kropp*. Där är perspektivet att få igång samtalet och att öka kunskapen i församlingen. Den här studiehandledningen handlar främst om den lilla gruppens samtal och är kopplad till bokens kapitel. Vill församlingen arbeta mer processinriktat med frågorna finns även Regnbågsnyckeln. Regnbågsnyckeln är en hbtq-märkning som visar att förtroendevalda och medarbetare i en församling har genomgått ett aktivt arbete med utbildning, studiecirkel, visionsarbete och reflektion för en mer inkluderande kyrka. Det är Riksförbundet EKHO som tillsammans med Sensus studieför-

bund har arbetat fram materialet, i huvudsak för Svenska kyrkans räkning. EKHO kan också stötta församlingar i att arbeta processmässigt med hbtq även utanför den ram som Regnbågsnyckeln erbjuder.

Målgrupp

En enda kropp riktar sig till den som vill lära sig mer om hur församlingen kan bli en allt tryggare plats för hbtq-personer. Ingången är alltså att deltagarna söker efter ett mer inkluderande perspektiv, både i sitt sätt att läsa Bibeln och i att gestalta gemenskapen i församlingen. Det är en fördel om deltagarna i samtalsgruppen känner sig trygga och nyfikna inför att reflektera kring och prata om sina tankar och erfarenheter av hbtq, inkludering och Bibeln.

Förutsättningar

Det är fint om det kan finnas en trygg ordning för träffarna, en struktur att hålla sig till. Det är klokt att göra en överenskommelse om vilka regler som gäller under träffarna. Samtidigt som träffarna ska ha en tydlig struktur ska ni också eftersträva öppenhet i samtalet. Kom gärna överens om spelregler för träffarna tillsammans i gruppen. Det här är exempel på spelregler som kan vara bra att ha under samtalet:

- Börja samtalet med att presentera er för varandra med namn och pronomen. Var noga med att använda rätt pronomen, be om ursäkt om det råkar bli fel men gör ingen stor sak av det. Hjälptill till att påpeka om någon säger fel, det underlättar för personen det gäller.
- Vi är här för vår egen skull.

- Det är bra att vi är olika. Det ger oss en djupare och bredare förståelse av innehållet.
- Vi är inte här för att recensera boken, utan låter det vi upptäckt bli grunden för vårt samtal.
- Vi talar personligt. Vi utgår från egna tankar och erfarenheter.
- Vi lyssnar aktivt och nyfiket på varandra.
- Det som sägs i gruppen stannar inom gruppen.
- Den som talar får hålla i ett fokusföremål – exempelvis en boll.
- Den som har fokusföremålet har också ordet och får prata till punkt utan att bli avbruten.
- Kränkningar, diskriminerande uttalanden och exkludering får inte förekomma.
- Utgå alltid från att det finns hbtq-personer med i gruppen.

Läs med pennan i handen

Det kan vara till hjälp att ha en penna i handen när boken läses. En enkel metod för att ta tillvara frågor och tankar är att markera saker i texten som du stannar upp inför. Här är några förslag på tankar att ha med sig i läsandet:

- **Frågor:** Stryk under och markera med frågetecknet det du inte håller med om eller inte förstår och vill höra andras tankar om.
- **Utmaningar:** Stryk under och markera med utropstecken det som du tyckte var särskilt utmanande, det som gav dig en aha-upplevelse eller kändes intressant.
- **Hopp:** Stryk under och rita en uppåtpil i kanten för det som ger dig hopp, får dig att växa eller ger dig ny kraft.

Gruppens understrykningar blir utgångspunkter för samtalen.

På träffen: Gå laget runt så att var och en tar upp en av sina understrykningar i taget och den diskuteras innan ni går vidare. Försök uppmuntra alla att bidra i samtalet samtidigt som det måste finnas utrymme att avstå.

Om det uppstår någon faktafråga kan kanske någon i gruppen ta på sig att ta reda på fakta som kan belysa frågeställningarna inför nästa sammankomst.

Den lilla gruppen där vi lär av varandra

En studiecirkel är en mindre grupp där deltagarna söker kunskap tillsammans, delar erfarenheter och lär av varandra. Studiecirkeln utgår från var deltagarna står och kännetecknas av att alla är delaktiga. Alla har kunskaper, tankar och erfarenheter att bidra med. Fem till åtta deltagare brukar vara lagom i en grupp. Det är tillräckligt många för att ge en bredd av erfarenheter och perspektiv, men det är inte fler än att alla hinner lyssna på varandra. Gruppen behöver stabilitet för att fungera väl. Varje deltagare är viktig och bör därför delta vid varje träff, om deltagaren inte har betydande förhinder. Detta kan också förtydligas i samtalet med varje deltagare inför studiecirkelns start. Detsamma gäller förstås ledarna.

Ledarens uppgift, ansvar och förhållningssätt

Att leda en grupp eller ett samtal innebär inte att ha svaren på alla frågor. Se hellre dig själv som en processledare och samtalsunderlättare. Ge korta introduktioner

till varje tema och led deltagarna in i samtal. Ju mer aktiva deltagarna är, desto bättre. Du ska sträva efter att vara icke-dömande, positiv, uppmuntrande och motiverande. Som cirkelledare är det din uppgift att skapa trygghet i gruppen. En person som inte känner sig trygg har svårt att ta till sig något. För att vi människor ska komma till vår rätt, för att vi ska lära nytt och för att vi ska våga och vilja bidra behöver vi alla känna trygghet i de grupper vi ingår i. Trygghet kan skapas på flera olika sätt:

- genom struktur på träffarna
- genom att bjuda in till delaktighet, inkludering och engagemang hos deltagarna
- genom att hålla en positiv ton i samtalet
- genom att ta ett gemensamt ansvar för det goda samtalet
- genom att sträva efter att undvika diskriminering och exkludering.

Förslag på upplägg för studiecirkel

Det är bra om studiecirkeln håller sig till en ganska fast struktur. Vi mår bra av att veta vad som gäller och vad som förväntas av oss. Här är förslag till en struktur för cirkeln:

- Börja varje träff med en kort incheckning: Hur har ni haft det sedan vi senast sågs? Var och en får lika mycket tid för incheckningen.
- Gör en »backspiegel« för att återknyta till föregående träff: Vad gjorde vi föregående träff? Är det någon tanke eller fråga som dykt upp som har att göra med det vi pratade om då?
- Dagens kapitel presenteras kort och var och en får utrymme att gå igenom tankar som väckts under läsningen (se Läs med pennan i handen).

- Arbeta med någon av frågorna som är kopplade till kapitlet.
- Avsluta träffen med en utcheckning och med att påminna om nästa träff och om vad som ska läsas till nästa gång. Utcheckningen kan vara en fråga som: »Vad tar du med dig från dagens träff?« Gör en runda och låt alla få möjlighet att prata.

Om ni har svårt att få igång samtalet, kanske ni är hjälpta av en övning som ger en väg in i samtalet. Sensus metodbank har tips på sådana övningar och hittas på sensus.se/metodbanken.

För ytterligare tips och hjälp kring att sätta igång studiecirkeln, kontakta gärna Sensus studieförbund. Kontaktuppgifter finns på sensus.se.

SAMTALSFRÅGOR

Börja samtalet med att gå laget runt så att var och en tar upp en av sina understrykningar i taget och den diskuteras innan ni går vidare (se tips ovan). Försök uppmuntra alla att bidra i samtalet samtidigt som det måste finnas utrymme att avstå. Använd sedan gärna frågorna nedan för att fördjupa samtalet.

En välsignande hållning

av Robert Eriksson, s 15

Robert Eriksson skriver att många hbtq-personer upplever att församlingar och kyrkosamfund »lägger tunga bördor på människors axlar«. Hur har det sett ut i de församlingar du har befunnit dig i? Har du sett dessa tendenser? Har du också sett motsatsen?

»Kyrkans gemenskap handlar [...] om att välsigna andra människor«, skriver Robert Eriksson. Han nämner också att ordet välsignelse kommer av latinets *benedicere*, som betyder att tala väl om eller säga det som är gott om någon. Vad tycker du kännetecknar ett välsignande förhållningssätt? Hur kan vi i församlingen öva oss i att säga det som är gott om någon?

Vem är min nästa, min broder, min syster?

av Roland Stahre, s 29

Roland Stahre skriver att utanförskapet fortfarande är ett faktum. På vilket sätt har du stött på utanförskap? Har du någon gång blivit bemött på ett sätt som fått dig att känna dig annorlunda?

I kapitlet talas också om att församlingar behöver bli fristäder från diskriminering. Hur ser du att detta kan bli verklighet? Vad behöver göras?

»Hemlängtan till församlingen ökade när vi fick barn«

av Anna Håkansdotter, s 43

Har du erfarenhet av att behöva byta miljö för att du kände att du inte passade in? Hur kändes det?

Anna Håkansdotter ger på sida 50 och framåt förslag på hur en församling kan vara inkluderande för regnbågsfamiljer. Vilka av dessa förslag tror du just din församling behöver arbeta mer med? Finns det fler områden du tror ni skulle behöva arbeta mer med?

Och Gud såg att det var gott

av Sara Wrige, s 56

Vilka tankar får du kring mångfald när du läst kapitlet?

Sara Wrige skriver: »Min personliga uppfattning är att vi ibland är för snabba att snäva in hur man ska vara som människa och hur man ska vara som kristen.« Delar du denna erfarenhet? Hur skulle du vilja att det såg ut?

Att tolka Bibeln

av Tobias Elof Hadin, s 68

Känner du igen dig i Tobias Elof Hadins berättelse om sin resa från nej till ja? Har du eller någon du känner gjort en likande resa? Vad innebar i så fall förändringen? Vad fick förändringen för konsekvens för bibelsyn, gudsbild och människosyn?

Vad kan bidra till resan från ett nej till ett ja?

Nu lever jag

av Emanuel Johansson, s 81

Vad blir viktigt för dig i Emanuel Johanssons berättelse om att vara trans?

Hur kan församlingen stötta en transperson som går igenom en transition? (Vilket till exempel kan innebära byte av namn och pronomen, att berätta för omgivningen, göra könsutredning, genomgå behandling.)

Vad kan göras för att församlingen ska bli ett tryggt hem för transpersoner?

Vad säger forskningen om hbtq?

av Christian Eidevald, s 93

Christian Eidevald lyfter fram de grundläggande behoven: fysiologiska behov, behovet av trygghet och sociala behov. Ser du att hbtq-personer riskerar att inte få dessa behov tillgodosedda i samma utsträckning som andra?

I kapitlet talas om en inbyggd variation i skapelsen. »En variation som alltid har funnits, men som tidigare inte har varit synlig och som inte varit möjlig att leva i enlighet med på grund av brist på erfarenheter och kunskap.« Hur kan vi bredda denna erfarenhet och kunskap i församlingen?

Att bli ett - i Kristus

av Emma Audas, s 107

Emma Audas skriver att vi ska låta våra äktenskap fostra oss i de eviga dygderna: kärlek, hopp och tro. Läs texten om detta på s 119–120 tillsammans och dela vad denna syn kan föra med sig.

Kapitlet kretsar kring frågan: »Tjänar vigsel av samkönade par församlingens uppdrag att förbereda oss och världen för Guds rike?» Hur tänker du kring detta efter att ha läst texten?

Hela jag

av Emma Jespersen, s 121

Emma Jespersen skriver om att det »bland präster, och ledare i allmänhet, behövs många olika identiteter så att olika beskrivningar av Gud, förståelser av världen och syn på människan kan bli så omfattande och riktiga som möjligt«. Vad tänker du om det påståendet?

Hur kan vi stärka mångfalden bland ledare, präster och förebilder i kyrkan?

Gud är kärlek

av Björn Cedersjö, s 135

Björn Cedersjö beskriver hur kyrkan ofta misslyckats med att skapa trygga sammanhang för hbtq-personers längtan. I stället för att finnas till för hbtq-personer, har kyrkan ofta stött ut dessa medmänniskor. Känner du igen den beskrivningen? Hur kan vi göra upp med vår historia när det gäller detta?

På vilket sätt kan kyrkan i ditt sammanhang vara en växtplats för trofasta, långvariga och ömsesidiga relationer? Är det möjligt och eftersträvansvärt i ditt sammanhang?

Vad behöver sägas?

av Sofia Devall, s 148

Sofia Devall lyfter fram att vi borde bli bättre på att inte klistra godtyckliga etiketter på andra. Fundera över varför vi har behov av att sätta etiketter på människor. Hur

hittar vi ett förhållningssätt där var och en får definiera sin egen identitet?

I kapitlet nämns att det är meningsfullt att med Paulus säga att inför Gud, i den absoluta världen, är vi inte längre cis eller trans. Alltså lika inför Gud. Hur kan vi gestalta detta i församlingen och livet i stort?

Jag är ingen svår fråga

av André Jakobsson, s 160

André Jakobsson beskriver i kapitlet hur hbtq-personer kan bli till »svåra frågor«. Hur kommer vi bort från att människor ses som »svåra frågor«?

Beskriv hur det skulle kunna vara i en församling där alla människor kan vara en tillgång. Hur kan vi sträva åt det hållet?

»Det som hände var att jag blev kär«

av Anton Lundholm och Sofia Ekelund Fogelström, s 174

Vilka av de två berättelserna känner du mest igen dig i, Sofia Ekelund Fogelströms eller Anton Lundholms?

Anton Lundholm talar om en längtan efter att fler kristna individer och församlingar tålmodigt och i vänskap skulle våga ställa sig bredvid hbtq-personer, acceptera deras utgångspunkter och förutsättningslöst följa med på deras resa. Prata om hur detta skulle kunna bli verklighet i ditt sammanhang.

Börja samtala i församlingen

av Jenny Dobers, s 188

Fundera tillsammans över hur ett samtal i församlingen skulle kunna se ut. Samtala om vad som blir särskilt vik-

tigt i ditt sammanhang ur kapitlets förslag och tips på upplägg och förhållningssätt.

En församling som är trygg för fler

av Robert Eriksson, s 203

Vad tror du främst skulle behöva förändras för att din församling/ditt sammanhang ska kännas tryggare för fler hbtq-personer?

Vad blir särskilt viktigt för dig i värdegrunden som står på sidan 216?

»Vad vill du att jag ska göra för dig?«

av Anna-Karin Caspersson, s 219

Fundera över tipsen i kapitlet och titta på de sammanhang du själv befinner dig i. Börja exempelvis titta på hur ni uttrycker er på hemsida, i församlingsblad, på affischer eller i brev, i gudstjänster och i lokaler. Inkluderas hbtq-personer i formuleringar, bildspråk och innebörden i det som uttrycks? Hur kan ni bli mer inkluderande och välkomnande?

Efterord

av Joel Halldorf, s 234

Läs de två sista styckena i boken tillsammans. Joel Halldorf skriver att det inte räcker att acceptera eller tolerera hbtq-personer. Prata om hur det skulle vara i ditt sammanhang om ni tog ett steg till i att omfamna och inkludera hbtq-personer. Vad ser du framför dig?

Fundera tillsammans över vad ni tar med er från samtalen kring boken. Dela med varandra!